

Omfang, som vedkommende Kommuner svare disse Afgifter, i samme Omfang faa de dem tilbage brøkviss? Skulde det være derfor, man har givet sig i Lag med at forme Lovforslaget paa denne Maade? Jeg ved ikke, om det er Tilfældet, men hvis det er saa, vil jeg tillade mig at bemærke, at det forekommer mig slet ikke, at Fordelingsmaaden er heldig. Det er ganske rigtigt, som det meget ærede 3dje Medlem for 9de Kreds (Estrup) bemærkede, at man fordeler jo dette Beløb af omtrent 6 Millioner Kr. i Virkeligheden for Gammelskattens Vedkommende i Forhold til Hartkornet, gammelt og nyt Hartkorn, ja, jeg maa maaske snarere sige, at for Land- og Ligningsskattens Vedkommende fordeler man efter nyt Hartkorn og for Gammelskatten efter gammelt; thi det gør man i Virkeligheden. Man fordeler det til Kommunerne paa samme Maade, som det svares til Kommunerne, og derom kan der ikke være Tvivl, at saaledes forholder det sig, at Gammelskatten er indrettet efter gammelt Hartkorn, er en Omdannelse af de paa det gamle Hartkorn hvilende Skatter, en fast, aarlig Afgift. Land- og Ligningsskatten derimod er lignet efter Forordningen af 1840. Nu har der vistnok i mange Aar været fuldstændig Enighed om, at Hartkornet, selv det ny, ikke egner sig til der paa at udskrive ny Skatter. Dette, tror jeg nok, er trængt mere og mere igennem som noget, der snart ikke er nogen Strid om. Og hvis dette er Tilfældet, hvis dette er en Sandhed, som ingen bestrider, vil jeg nok spørge: Bliver Hartkornet da retfærdigere som Fordelingsbasis for Indtægterne end som Fordelingsbasis for Udgifterne? Det er mig ikke muligt at indse dette og endnu mindre kan jeg se, at det gamle ikke længere gældende Hartkorn, paa hvilket Gammelskatten er bygget, skulde være en hensigtsmæssig Fordelingsbasis.

Nu skal jeg imidlertid villig indrømme den højtærede Minister, at det her som altid er lettere at kritisere end at gøre noget, der er bedre. Det er jo en bekendt Sag, at vi her i Rigsdagen i særlig Grad give os af med at kritisere, medens det er meget sjældent, at der fra Rigsdagens Side kommer noget særligt nyt eller godt i Stedet for det, som udarbejdes i Ministeriet. Men jeg vil dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det maaske ikke er saa særdeles vanskeligt at finde en Maade, som er rigtigere og retfærdigere — lad mig ogsaa en Gang bruge dette Udtryk, skønt det er et Ord, med hvilket der

efter min Mening drives et stort Misbrug. Jeg skal i denne Henseende tillade mig at gøre opmærksom paa, at det, som dog er Hensigten med Lovforslaget, er at lette Kommunerne Udredelsen af deres Byrder. Jeg skal straks gøre den Indrømmelse til den højtærede Minister, at man ingen Vegne kommer, naar man blot vil tale om at overtage visse af de Udgifter, der nu hvile paa Kommunen og egentlig burde være Statsudgifter, hvilket man i alt Fald i mange Tider har tænkt skulde være Vejen. Det nytter ikke, at man vil overtage Delinkvent- og Polititudgifterne o. s. v., det vilde ikke forslaa noget over for saadanne Beløb, som der her er Tale om. Jeg erkender altsaa, at den Vej, som man hidtil — jeg ogsaa — har tænkt sig som den naturligste, den at overtage visse kommunale Udgifter, som efter deres Natur egentlig burde være Statsudgifter, til fremtidig Udredelse af Staten, ikke vilde forslaa. Men der gives jo, forekommer det mig, en meget naturlig Maalestok for, hvad man skal gøre for at lette Kommunerne deres Udgifter paa en ligelig Maade. I den Henseende frembyder det sig for min Tanke som det naturligste og rigtigste at fordele Beløbet i Forhold til Kommunernes Udgifter til Fattigvæsenet. Man kunde her sige Skolevæsenet eller Fattigvæsenet eller begge Dele. Naar jeg dog ikke nævner Skolevæsenet, er det, fordi der under en anden selvstændig, stor Sag er Spørgsmaal oppe om Statens direkte Bidrag til Skolevæsenet. Jeg mener derfor, at man bør tage den Sag for sig, men jeg ser ikke, hvad urigtigt der skulde være i at tage Fattigvæsenet til Maalestok for Fordelingen, og altsaa fordele det Beløb, man vil give, i Forhold til alle Kommunens Udgifter til Fattigvæsenet. I Modsætning til, hvad der ellers er Tilfældet, naar Staten giver et større Antal Millioner, hvad enten det er 4—5 eller 6 Millioner, saa er der den Ejendommelighed her, at medens Staten i de andre Tilfælde aldrig fraskriver sig Kontrollen med Beløbets Anvendelse, saa gælder der noget andet, naar Beløbet gives til Kommunerne. Thi der haves saa at sige ingen Kontrol med, hvorledes de kommunale Penge anvendes, naar undtages ved Køb af faste Ejendomme, hvilket er en temmelig sjælden Ting; de almindelige Udgifter til daglig Brug ere noget, som Kommunerne med næsten fuldstændig Selvstændighed selv besørge. — Naar man altsaa vil give et saa stort Beløb som dette og skal finde en Maalestok, som kan være rimelig, og om hvilken man maa sige, at